

**JAARVERSLAG
2019 DE
BIBLIOTHEEK
VELUWEZOOM**

2

Voorwoord

In korte terugblikken, aan de hand van gepubliceerde persberichten, foto's en cijfermatige resultaten van onze vestigingen en onze activiteiten geeft dit jaarverslag een beeld van – wederom – een actief jaar: 2019.

En hoewel we uiteraard heel druk waren met het ontwikkelen en uitvoeren van onze plannen en activiteiten, is het jaar 2019 toch sterk in de schaduw komen te staan van de opgelegde gemeentelijke bezuinigingen. Die waren zodanig groot dat er harde keuzes gemaakt zouden moeten worden in onze dienstverlening. En dat zal alsnog moeten, want de beide gemeenteraden zijn akkoord gegaan met de opgelegde bezuinigingen.

In november werd duidelijk dat de kortingen van bijna 20% in Renkum en 10% in Rheden gehandhaafd blijven, maar dat de bedragen over een langere periode worden verdeeld.

Dat geeft ons iets meer tijd om na te denken over hoe we deze forse bezuinigingen kunnen opvangen. Feit blijft dat de bezuinigingen niet te realiseren zijn zonder ingrijpende maatregelen die alle inwoners van onze gemeenten zullen gaan raken, zeker in de gemeente Renkum.

En dat in een periode waarin het ene wetenschappelijke rapport na het andere verscheen waarin het belang van lezen voor de ontwikkeling en de participatie van mensen werd aangetoond.

Maar er gebeurden ook hele mooie dingen het afgelopen jaar.

De opening van de nieuwe Bundel in Dieren, waar we samen met de andere bewoners een nieuw, fijn 'thuis' hebben gevonden. Een lichte, kleurrijke en plezierige omgeving waarin de verschillende organisaties elkaar makkelijk weten te vinden en de eerste samenwerkingsprojecten zijn opgestart. Het project BoekStartcoach, waarbij onze leescoaches in de consultatiebureaus in gesprek gaan met jonge ouders. Over het belang van vroege taalontwikkeling en hoe je dat kunt stimuleren bij kleine baby's. Want dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Die een-op-een contacten zijn heel waardevol en dragen op heel kleine maar essentiële schaal bij aan het voorkomen van taalachterstanden. En ze laten ook aan medewerkers van de consultatiebureaus zien waarin de bibliotheek hen kan ondersteunen.

De lessenserie Connecting dots voor het basisonderwijs: via leuke digitale lessen worden kinderen in alle groepen van de basisschool telkens een stap verder geholpen in het leren zoeken, vinden en beoordelen van informatie. Zo belangrijk in deze tijd!

En de start van onze nieuwe workshopreeks Grip op je digitale leven, waarin we inwoners bewust maken van de manier waarop onze persoonlijke gegevens op het internet rondzwerven en worden gebruikt en hoe we daar bewust mee om kunnen gaan.

Deze projecten zijn mede mogelijk gemaakt door extra subsidie van de provincie Gelderland.

In december vierden we wederom een zeer plezierig feestje met onze, inmiddels 148, vrijwillige medewerkers. Zonder hen is heel veel van wat wij doen niet mogelijk. Daar past dus opnieuw een woord van dank van mijn kant. Die dank gaat ook uit naar ons eigen team van vaste medewerkers en invalkrachten, die ook dit jaar, ondanks alle sombere berichten en vooruitzichten hard hebben gewerkt om het belang van ons werk voor het voetlicht te krijgen.

Lianne Busser, directeur-bestuurder de Bibliotheek Veluwezoom

Kengetallen de Bibliotheek Veluwezoom

Leden, uitleningen en bezoekers

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk, maar om materialen te lenen moeten mensen lid zijn. Sinds 2012 is landelijk gezien een geleidelijke afname van het aantal leden te zien, die verband lijkt te houden met de maatschappelijke trend dat er steeds minder wordt gelezen én doordat het leesaanbod is veranderd (de komst van online tekstmedia).

Landelijke trend

De Bibliotheek Veluwezoom wijkt niet af van de landelijke trend. In 2019 daalde het totaal aantal leden van de Bibliotheek Veluwezoom met 2%. Wederom zien we de grootste dalingen in die dorpen waar alleen nog een jeugdbibliotheek gevestigd is: Doorwerth min 7% en Rheden min 3%. Nog steeds is echter een kwart van de inwoners lid van de bibliotheek.

Voor het eerst in jaren daalde ook het aantal uitleningen licht, met 2%. Die daling zien we vooral bij dvd's en overige materialen. Dit is een logisch gevolg van de opkomst populaire alternatieve aanbieders als Netflix, en andere digitale on-demanddiensten. Desalniettemin blijft het gemiddelde aantal uitleningen per lidmaatschap ongeveer gelijk: 31,8 in 2019 / 31,9 in 2018.

Van fysiek naar digitaal

Dat mensen steeds vaker gebruikmaken van digitale mogelijkheden, zien ook wij duidelijk terug in onze cijfers. Het aantal bezoeken aan de website van onze bibliotheek, die van De Klipper, onze activiteitenshop (de site waar mensen onze activiteiten vinden en kunnen boeken), onze app én het aantal volgers op twitter en facebook neemt gestaag toe. En net als voorgaande jaren neemt de belangstelling voor het lenen van e-books toe, in 2019 steeg het aantal uitgeleende e-boeken met 8%.

Top 10

Net als in 2017 en 2018 stond de Bibliotheek Veluwezoom in 2019 in de top 10 van bibliotheken die de meeste activiteiten per inwoner organiseren. Naast de trainingen en cursussen om taalvaardigheden en digitale vaardigheden te verbeteren, organiseerden we in 2019 veel bijeenkomsten op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, kennis delen en ontmoeting.

Focus op preventie

In 2019 hebben we binnen onze taak van het bevorderen van het lezen en het voorkomen van taal- en digitale achterstanden meer focus aangebracht op de leeftijdsgroep 0-4-jaar en op de activiteiten van het Taalhuis. Daarmee richten we ons nog nadrukkelijker op het voorkomen van taalachterstanden (preventie) en op het bestrijden van reeds bestaande achterstanden bij volwassenen. Dat zien we terug in onze cijfers: we zien een toename van het aantal activiteiten voor de doelgroep 0-4-jaar en een lichte daling van bijvoorbeeld het aantal lessen en projectkisten voor het basisonderwijs. Wel is er flink ingezet op lessen mediawijsheid. In de toename van het aantal activiteiten en deelnemers van Klik en Tik en Digisterker zien wij een bevestiging van de noodzaak van het bieden van deze cursussen én van de rol die de bibliotheek kan spelen in het bestrijden van digitale achterstanden.

	2019	2018	%
Leden			
Totaal aantal leden	19.655	20.144	98%
<i>Per leeftijdscategorie</i>			
o t/m 17 jaar	13.047	13.261	98%
18 t/m 64 jaar	3.449	3.545	97%
65 jaar en ouder	2.642	2.690	98%
Instellings- en educatieve abonnementen	517	568	91%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	4.449	4.530	98%
jeugdBibliotheek Rheden	1.415	1.458	97%
de Bibliotheek Velp	5.177 ⁽¹⁾	5.300	98%
de Bibliotheek Oosterbeek	4.740	4.811	99%
jeugdBibliotheek Doorwerth	870	934	93%
de Bibliotheek Renkum	3.004	3.112	97%
Totaal aantal inwoners werkgebied	76.644	76.395	100%
Percentage inwoners dat lid is van de bibliotheek ⁽²⁾ ,			
totaal	25,0	25,6%	98%
<i>Per gemeente</i>			
Rheden	23,8	24,3%	98%
Renkum	26,9	27,5%	98%
Rozendaal	21,4	23,2% ⁽³⁾	92%
Uitleningen			
Boeken (fysiek)	564.617	574.669	98%
Dvd's	28.943	32.995	88%
Overige media	5.613	6.162	91%
E-books	18.600	17.249	108%
Totaal uitleningen (inclusief verlengingen)	617.773	631.075	98%
<i>Per vestiging (exclusief e-books)</i>			
de Bibliotheek Dieren	149.412	149.983	100%
jeugdBibliotheek Rheden	24.864	27.348	91%
de Bibliotheek Velp	150.163	157.414	95%
de Bibliotheek Oosterbeek	152.648	157.584	97%
jeugdBibliotheek Doorwerth	12.588	12.230	97%
de Bibliotheek Renkum	102.647	104.117	99%
educatie (uitleningen aan scholen en instellingen)	6.851	5.150	133%
Totaal aantal uitleenbare materialen (collectie)	102.067	101.780	100%
Aantal uitleningen per lener/abonnement ⁽⁴⁾	31,8	31,9	100%

(1) in Velp was een aantal jeugdleden en leerlingen dubbel ingeschreven; het bestand is opgeschoond.

(2) exclusief instellingen en educatieve abonnementen.

(3) correctie.

(4) inclusief verlengingen.

6

	2019	2018	%
Openingsuren per week (totaal)	183	173 ⁽⁵⁾	106%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	38/48 ⁽⁶⁾	38	126%
jeugdBibliotheek Rheden	6	6	100%
de Bibliotheek Velp	37	37	100%
de Bibliotheek Oosterbeek	59	59	100%
jeugdBibliotheek Doorwerth	6	6	100%
de Bibliotheek Renkum	27	27	100%
Bezoekers			
Totaal	273.230	270.884	101%
<i>Per vestiging</i>			
de Bibliotheek Dieren	67.965 ⁽⁷⁾	72.945	93%
jeugdBibliotheek Rheden	7.459	8.205	91%
de Bibliotheek Velp	64.835	69.617	93%
de Bibliotheek Oosterbeek	94.220	87.978	107%
jeugdBibliotheek Doorwerth	3.776	3.669	103%
de Bibliotheek Renkum	34.975	37.825	92%
www.bibliotheekveluwezoom.nl			
aantal gebruikers	68.859	61.079	113%
aantal sessies	141.008	130.279	108%
Activiteitenshop Veluwezoom			
aantal gebruikers	3.103	2.467	126%
aantal sessies	8.121	4.078	199%
www.klipper-oosterbeek.nl			
aantal gebruikers	1.885	1.367	138%
aantal sessies	2.665	1.986	134%
Twitter volgers	825	818	101%
aantal tweets	83	53	157%
Facebook volgers	160	104	154%
App de bibliotheek (aantal actieve gebruikers)	923	764	121%
App de bibliotheek (aantal sessies)	36.239	26.140	139%
verzonden digitale nieuwsbrieven			
aantal nieuwsbriefabonnees	5.710	5.744	99%
Abonnementen via GelrePas			
gemeente Rheden	66	61	108%
gemeente Rozendaal	2	1	200%
gemeente Renkum	103	107	96%
Geleende materialen afhaalpunten door jongeren en volwassenen			
jeugdBibliotheek Doorwerth	3.625	2.945	123%
jeugdBibliotheek Rheden	3.281	2.891	113%

(5) correctie

(6) tot 1-6-2019 was de Bibliotheek Dieren 38 u p/wk geopend, na 1-6-2019, na de terugverhuizing naar De Bundel, 48 u p/wk

(7) bezoekersaantallen de Bibliotheek Dieren in 2018 en 2019 lager door tijdelijke huisvesting op een andere locatie, zonder gemeenteloket en speel-o-theek.

8

Educatie, wettelijke taken en gemeentelijk beleid

	2019	2018	%
0-4-jarigen: voor- en vroegschoolse educatie			
Deelnemende instellingen BoekStart in de kinderopvang	31	26	119%
Uitgeleende themacollecties voorschoolse instellingen	39 ⁽⁸⁾	150	26%
Uitgeleende projectkisten voorschoolse instellingen	50	41	122%
Bruikleencollecties op voorschoolse instellingen	31 ⁽⁹⁾	-	-
Voorleesactiviteiten op voorschoolse instellingen	4 ⁽⁹⁾	-	-
BoekStartcoach: bezoeken aan consultatiebureaus	79 ⁽⁹⁾	-	-
BoekStart-uurtje, deelnemers	29 ⁽⁹⁾	-	-
Nieuwe BoekStartleden	299	238	126%
Percentage BoekStartleden			
gemeente Rheden	51	38	133%
gemeente Renkum	68	50	136%
Aantal uitleningen BoekStartcollectie vestigingen	5.186	4.400	118%
Voorlezen op locatie	79 ⁽¹⁰⁾	38	208%
Deelnemende peuters per keer (gemiddeld)	7	15	47%
Deelnemende peuters Nationale Voorleesdagen	189	243	78%
Training voorleescoördinator	-	1	-
Presentatie voor pedagogisch medewerkers	1	2	50%
Aantal keren dat Voorleesteam Rheden heeft voorgelezen	770	660	117%
Aantal vrijwilligers van Voorleesteam Rheden	16	15	107%

4-12-jarigen: primair onderwijs

de Bibliotheek op school	17 ⁽¹¹⁾	18	94%
Groepsbezoeken	66	72	92%
Leesbevorderingslessen	149	155	96%
Lessen over mediawijsheid	464	276	168%
Ouderavonden	5	5	100%
Uitgeleende themacollecties (leesbevordering)	22	32	69%
Uitgeleende projectkisten	188	197	95%
Schrijversbezoeken	18	3	600%
Deelnemers nascholing leescoördinatoren	14	-	-
Kinderboekenweek, deelnemers	120	216	56%
deelnemende leerkrachten workshops	26 ⁽⁹⁾	-	-
Deelnemers Nationale Voorleeswedstrijd	17	16	106%
Deelnemers Week van de Mediawijsheid	30	42	71%
Deelnemers Samen-digitaal	20 ⁽⁹⁾	-	-

Elk bezoek, elke les, elk thema en elk project bereikt steeds een schoolklas van gemiddeld 27 leerlingen.

12 jaar en ouder: voortgezet onderwijs en mbo

Lessen leesbevordering	19 ⁽¹²⁾	30	63%
------------------------	--------------------	----	-----

(8) sinds 2019 geeft de Bibliotheek Veluwezoom voorschoolse instellingen een collectie in bruikleen; daardoor wordt er minder gewerkt met themacollecties.

(9) gestart in 2019.

(10) sinds 2019 is er - naast het wekelijkse voorleesuurkje in jeugdBibliotheek Doorwerth - in de Bibliotheek Renkum en in de Bibliotheek Oosterbeek ook wekelijks een voorleesuurkje.

(11) door fusie van 4 basisscholen is het aantal lager

(12) deze afname is ontstaan doordat een vacature niet kon worden ingevuld.

RENKUM

Cursus over veilig leren omgaan met DigiD en overheidssites

De Bibliotheek Veluwezoom begint in de maand maart de cursus 'Digisterker', over digitale veiligheid omtrent het gebruik van DigiD. De cursus vindt plaats in de Bibliotheek van Renkum aan de Europalaan 58. DigiD is de persoonlijke digitale sleutel waar mensen gebruik van maken om overheidszaken te regelen.

De cursus bestaat uit vier delen. Deelnemers leren daarbij stapsgewijs gebruik te maken van DigiD. Aan bod komen hoe op websites van onder

gemeente en de Belastingdienst moet worden ingelogd, hoe toelagen kunnen worden aangevraagd en hoe online afspraken kunnen worden gemaakt.

De cursus in Renkum is op woensdag 6, 20 en 27 maart en woensdag 3 april. De starttijd is steeds 10.00 uur en de duur is ongeveer 2 uur.

Vooraf aanmelden is verplicht. De cursus wordt ook gegeven in andere vestigingen. Meer informatie en aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl/di

OOSTERBEEK

Internetcafés over de online erfenis

Het thema 'Je digitale erfenis' staat in de maand oktober centraal bij internetcafés in de regio. Dinsdag kunnen belangstellenden voor een bijeenkomst om 10.00 uur langskomen bij De Klipper in Oosterbeek. Woensdag 9 oktober is de Bibliotheek Renkum aan de beurt, donderdag 17 oktober De Poort van Doorwerth. Bezoekers leren om te gaan met gegevens die vaak online staan, waaronder e-mailadressen, foto's en socialmediaaccounts, samen vormen ze de

DIEREN

Leren werken met de digitale overheid

De Bibliotheek Dieren houdt in januari weer een cursus Digisterker. De aanmelding daarvoor is geopend. Deelnemers leren hoe zij moeten omgaan met een overheid die steeds meer zaken via het internet regelt. De eerste van vier bijeenkomsten is dinsdag 14 januari in de bieb. Telkens wordt twee uur lang ervaring opgedaan met de digitale overheid. Aanwezigen leren een DigiD aanvragen en gebruiken, toelagen aanvragen en online afspra-

van 14.00
den op bi-
i.nl.

DIEREN/VELP

Hulp bij belastingaangifte in de bibliotheek

Bibliotheek Veluwezoom en Rijnstad bieden deze maand hulp bij de belastingaangifte. Vanaf het begin van maart kan de aangifte worden gedaan. In zowel de bibliotheek in Dieren als die in Velp worden twee inloopspreekuren gehouden. Hier krijgen bezoekers informatie en hulp bij de belastingaangifte. Geïnteresseerden kunnen donderdag 14 en 21 maart terecht in Dieren en maandag 18 en 25 maart in Velp. De bijeenkomst is telkens van 09.00 tot 11.00 uur. Aanmelden is niet nodig.

RENKUM

Internetcafé over gebruik ov-chipkaart

Albertine Tesink van de Bibliotheek Veluwezoom legt belangstellenden tijdens het internetcafé uit hoe de ov-chipkaart precies werkt. Hoe laadt u saldo op uw ov-chipkaart? Welke zaken zijn online te regelen? Het internetcafé is dinsdag 5 februari om 10.00 uur in de Klipper-Oosterbeek, woensdag 13 februari om 10.00 uur in de Bibliotheek Renkum, en donderdag 21 februari om 13.30 uur in de Poort van Doorwerth. De toegang is gratis. Meer informatie is te krijgen via albertine.tesink@bibliotheekveluwezoom.nl, of 0610139493.

e cafés is gratis.

RENKUM

Internetcafé over YouTube

Het internetcafé van Renkum heeft in de maand juni YouTube centraal staan. Bezoekers leren hoe ze op de videosite instructies kunnen vinden over allerlei praktische onderwerpen, zoals recepten, computers repareren, kleding herstellen of doe-het-zelfklussen in het huis. De eerste editie is dinsdag 4 juni om 10.00 uur in De Klipper in Oosterbeek. Toegang is gratis.

BELASTINGHULP

RENKUM Mensen kunnen de komende tijd terecht bij het Huis van Renkum, Bibliotheek Oosterbeek en de Poort van Doorwerth voor hulp bij de aankomende belastingaangifte. Deelname is gratis. Meer informatie is te vinden op bibliotheekveluwezoom.nl. FOTOPR

	2019	2018	%
Volwassenen			
Aantal leden de Bibliotheek aan huis	37	41	90%
Aantal vrijwilligers de Bibliotheek aan huis	19	22	86%
Aantal geleende boeken de Bibliotheek aan huis	3.098	3.199	97%
Informatieve bijeenkomsten (onder meer: belastingdienst)			
Aantal deelnemers informatieve bijeenkomsten	57	101	56%
Activiteiten landelijke boekpromotie en leesbevordering	4	4	100%
Aantal deelnemers boekpromotie en leesbevordering	71	95	75%
Bijeenkomsten inspiratie en ontmoeting	41	18	228%
Aantal deelnemers inspiratie en ontmoeting	597	290	206%
Lees- en poëziekringen	3	2	150%
Aantal deelnemers lees- en poëziekringen	36	28	129%
Studiekringen	1	1	100%
Activiteiten Kunst voor elkaar	35	30	117%
Aantal deelnemers Kunst voor elkaar	245	330	74%
Internetcafés			
Aantal deelnemers internetcafés	720	787	91%
Oefenuren Kik & Tik <i>gemeente Rheden</i>	49	40	123%
Oefenuren Kik & Tik <i>gemeente Renkum</i>	49	40	123%
Aantal deelnemers Klik & Tik	43	30	143%
Cursus Digisterker	10	8	125%
Aantal deelnemers Digisterker	67	57	118%
Digitale cursussen en workshops <i>gemeente Rheden</i>	3	5	60%
Digitale cursussen en workshops <i>gemeente Renkum</i>	0	3	0%
Aantal deelnemers digitale cursussen en workshops	10	39	26%
Gratis bibliotheekabonnementen NT1/NT2-cursisten			
Aantal deelnemers Week van de Alfabetisering	53	109	49%
Aantal taalgroepen <i>gemeente Rheden</i>	6	6	100%
Aantal taalgroepen <i>gemeente Renkum</i>	6	4	150%
Aantal deelnemers Taalgroepen <i>totaal</i>	174	122	142%

Educatie jeugd en jongeren

Voorschools

In overleg met de voorschoolse instellingen startten we in 2019 met een andere manier van samenwerken. In plaats van de themacollecties die we eerder het hele jaar door selecteerden en langsbrachten, verdeelden we onze collectie boeken om deze aan de BoekStartinstellingen in bruikleen te geven. Hierdoor beschikken deze instellingen nu het hele jaar door over boeken en is er voor de leescoaches meer tijd om, bijvoorbeeld, voorleesactiviteiten op de kinderopvang te organiseren.

Met steun van de Provincie Gelderland startten onze leescoaches in 2019 met het project de BoekStartcoach. Op consultatiebureaus informeren zij ouders actief over de belangrijke rol die zijn hebben bij de taalontwikkeling van hun kind. Ze laten zien hoe leuk en leerzaam voorlezen is, welke boekjes geschikt zijn en attenderen ouders erop dat ze hun baby gratis lid kunnen maken van de bibliotheek. Speciaal voor deze groep riepen we in 2019 ook zogeheten Boekstart-uurtjes in he leven, voorleesuurttjes in de bibliotheek voor ouders en baby's.

Basisonderwijs

Voor het basisonderwijs organiseerden we in het voorjaar van 2019, in de periode van de Kinderjury, 18 schrijversbezoeken.

26 leerkrachten volgden in september een workshop die hun kant-en-klare handvatten en inspiratie bood om zelf leuke Kinderboekenweekactiviteiten in de klas te organiseren. De workshops werden samengesteld door de Bibliotheek Veluwezoom, Cultuurbedrijf RIQQ en Sportbedrijf Rheden samen, waardoor een multidisciplinair aanbod geboden kon worden

Op Openbare Basisschool De Kameleon in Velp richtte de Bibliotheek Veluwezoom een Bibliotheek op school in.

Projecten

De mediacoaches van de Bibliotheek Veluwezoom gaven in 2019 464 lessen op 32 scholen.

Daarnaast ontwikkelden ze de lessenserie over informatievaardigheden voor het basisonderwijs: Connecting Dots. De lessenserie wordt beschikbaar gesteld aan andere bibliotheken in het land. Ook ging in 2019 het project 'Samen digi-taal met de VoorleesExpress' van start. Twintig gezinnen kregen van de bibliotheek een iPad in bruikleen, waarmee ouders en hun kinderen samen (door de bibliotheek geselecteerde) taal- en rekenspelletjes kunnen doen om hun woordenschat te vergroten. Zo zijn zowel de (vaak anderstalige) ouders als de kinderen actief bezig met het leren van de Nederlandse taal.

VELUWEZOOM

Voorlezen voor baby's in bieb

De BoekStartcoaches van Bibliotheek Veluwezoom houden vrijdagochtend in bibliotheek Renkum, Velp en Dieren van 10.00 tot 11.00 uur een bijeenkomst voor baby's en ouders. Er worden boekjes voorgelezen, spelletjes gedaan en liedjes gezongen. Deelname is gratis en aanmelden is niet nodig. Meer informatie over de bijeenkomsten op bibliotheek

RENKUM

Voorleesuurttje in bibliotheek

Een vrijwillige medewerker van de Bibliotheek Veluwezoom leest vanaf dinsdag 7 mei in de Bibliotheek Renkum wekelijks voor aan kinderen tot vier jaar. Ouders met jonge kinderen, grootouders en medewerkers van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zijn iedere dinsdag van 10.15 tot 11.00 uur welkom om met hun kinderen aan te schuiven. Deelname is gratis.

DIEREN

Scholen sturen beste lezer naar kwartfinale Voorleeswedstrijd

Bibliotheek Veluwezoom houdt donderdag 14 februari de kwartfinale van De Nationale Voorleeswedstrijd. Schoolkampioenen van zes basisscholen uit de gemeente Rheden lezen dan een fragment voor uit een zelf gekozen boek.

Van elke school is één leerling uit groep 7 of 8 tot kampioen benoemd. Hij of zij komt volgende week naar de kwartfinale in de bibliotheek in Dieren, op de tijdelijke locatie aan de Wilhelminaweg 30. De winnaar van deze finale gaat vervolgens naar

de kwartfinale. Deze wordt op zaterdag 2 maart gehouden in Twello. Vervolgens is de provinciale finale op 15 april in het Posttheater in Arnhem. De provinciale voorleeskampioenen treffen elkaar ten slotte op 22 mei in de Schouwburg Amstelveen voor de landelijke voorleesfinale.

Het programma in Dieren begint om 16.00 uur en wordt gepresenteerd door leescoach Carolien van der Waarde. Wet- houder Dorus Klomberg is een van de juryleden.

RHEDEN/RENKUM

Kinderen leren vloggen

Tijdens de landelijke Week van de Media-wijsheid houdt de Bibliotheek Veluwezoom workshops vloggen voor kinderen van 9 tot 12 jaar. Hoe maak je goede video's? Hoe kies je onderwerpen? De workshops vinden maandag 11 (Dieren & Oosterbeek) en dinsdag 12 november (Velp & Renkum) plaats van 16.00 tot 17.30 uur. Aanmelden via bibliotheekveluwezoom.nl.

VELUWEZOOM

Peuterfeestjes tijdens de voorleesdagen

De nationale voorleesdagen zijn van 23 januari tot en met 2 februari. De Bibliotheek Veluwezoom nodigt alle peuters en hun ouders uit deel te nemen aan een voorleesfeestje. Tijdens deze feestjes in Dieren, Rheden, Oosterbeek, Renkum en Doorwerth staat het prentenboek van het jaar (*Een huis voor Harry*) centraal. Tijdens de dagen besteden pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen en voorleesvrijwilligers aandacht aan voorlezen. Meer informatie is te vinden op bibliotheekveluwezoom.nl.

OOSTERBEEK

Voorleeswedstrijd voor basisschoolleerlingen

De kwartfinale van De Nationale Voorleeswedstrijd wordt dinsdag 12 februari gehouden in Bibliotheek Veluwezoom. In de Oosterbeekse bieb nemen elf leerlingen van verschillende basisscholen in de gemeente Renkum het tegen elkaar op voor een plekje in de volgende ronde. De scholen hebben allemaal een eigen voorronde gehouden, hierbij is per school een leerling uit groep 7 of 8 gekozen om deel te nemen aan de kwartfinale om 16.00 uur. De halve finale is 2 maart in Twello, de provinciale finale is in april in Arnhem.

OTHEEK

MEER

14

Taalhuis Veluwezoom

In 2017 is het Taalhuis Veluwezoom opgericht, een samenwerkingsverband van de gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal, Vluchtelingenwerk Nederland, ROC Rijn IJssel, Renkum voor Elkaar, Radar Uitvoering Oost, de Bibliotheek en (inmiddels) veel enthousiaste, goed opgeleide en zeer gewaardeerde vrijwilligers. Samen willen zij laaggeletterdheid terugdringen en de taal-, reken- en digitale vaardigheden van inwoners uit deze gemeenten versterken. Wat gebeurde er in 2019?

- Taalgroepen: in 2019 kwamen in totaal 174 deelnemers wekelijks naar de (in totaal 6) lees-, praat, en schrijfgroepen in de bibliotheek. In de gemeenten Rheden en Renkum zijn daarnaast nog 4 andere taalgroepen actief vanuit het Taalhuis. De taalgroepen vormen een non-formeel leertraject, naast het formele taalaanbod dat het ROC binnen de regio aanbiedt.
- In 2018 ontwikkelde de bibliotheek 'Taalklas op de computer', een op maat gemaakte selectie van het programma oefenen.nl, dat zowel in groepsverband als individueel kan worden gevolgd. In 2019 gingen 17 mensen in groepsverband aan de slag. In de gemeente Rheden gingen 9 deelnemers en in de gemeente Renkum 16 mensen aan de slag met door henzelf gekozen onderwerpen. Zij worden begeleid door getrainde vrijwilligers.
- Individuele begeleiding: vanuit het Taalhuis wordt ook individuele begeleiding geboden. In 2019 maakten 24 mensen daar gebruik van. De bibliotheek fungeerde daarbij vaak als neutrale ontmoetingsplaats.
- Daarnaast is er een vervolg gegeven aan de VoorleesExpress, een voorleesproject voor gezinnen met jonge kinderen die een taalachterstand hebben. Gedurende 2 seizoenen van 20 weken werd in de gemeente Rheden in 21 gezinnen voorgelezen; in de gemeente Renkum in 14 gezinnen.
- Het wekelijkse spreekuur van de Taalhuis is ook in 2019 goed bezocht. Taalvrijwilligers en mensen die een taalvraag hebben, kunnen er terecht voor advies. Omdat er vanaf september geen Taalhuis-coördinator meer in dienst was, zijn er de cijfers over het aantal taalvragen die gesteld zijn niet compleet. Dit zijn echter resultaten die wel bekend zijn: in de gemeente Rheden zijn in ieder geval 21 taalvragers op het spreekuur geweest; in de gemeente Renkum waren dit er 19. Zij zijn allemaal gestart in de taalgroepen, of gekoppeld aan een taalmaatje voor een 1-op-1-taaltraject, 15 taalvragers zijn doorverwezen naar een formeel taalaanbod van het ROC en 4 NT1'ers hebben zich ingeschreven voor Taalklas op de computer. Daarnaast hebben ook potentiële vrijwilligers de spreekuren in beide gemeenten bezocht.
- Het Taalhuis presenteerde zich door het jaar heen bij verschillende organisaties om meer bekendheid te genereren en aandacht te vragen voor het herkennen van laaggeletterdheid.

Bibliotheek en Taalhuis

Naast de organisatie van de lees-, praat, en schrijfgroepen 'Samen Nederlands praten', 'Nederlands lezen en schrijven met Succes!' en 'Taalklas op de computer' draagt de Bibliotheek Veluwezoom bij aan het Taalhuis met het ondersteuningsprogramma Klik & Tik, de cursus Digisterker, de collecties in de Taalpunten en de bijbehorende materialen. De bibliotheek is ook penvoerder van het Taalhuis.

Klik & Tik

Klik & Tik is een ondersteuningsprogramma voor mensen die niet kunnen omgaan met een computer of internet. Daarmee hebben deze mensen geen toegang tot belangrijke informatiebronnen en kunnen zij onvoldoende meedoen in de samenleving. Zij kunnen geen toeslagen aanvragen, solliciteren of informatie opzoeken die voor hen van belang is. Dit kan leiden tot achterstanden, minder kansen en langdurige werkloosheid. Klik & Tik is erop gericht deze mensen op een heel eenvoudig niveau digitale

vaardigheden eigen te maken, te leren omgaan met internet en ze te leren hoe ze informatie kunnen zoeken en vinden.

In 2019 namen 43 mensen deel aan Klik & Tik in gemeente Rheden en Renkum. Van deze mensen behaalden 23 mensen een certificaat. Twintig mensen stroomden uit of zijn nog bezig met hun leertraject.

Digisterker

Met de vierdelige cursus Digisterker leert de Bibliotheek inwoners van gemeenten Rheden, Renkum en Rozendaal hun weg te vinden bij de (elektronische) overheid en bij websites van bijvoorbeeld het UWV, het pensioenfonds, de gemeente en de Belastingdienst.

In 2019 bood de Bibliotheek Veluwezoom 10 cursussen Digisterker aan, waaraan 67 volwassenen deelnamen. Een van deze cursussen werd in samenwerking met Vluchtelingenwerk gegeven aan 3 vluchtelingen in de gemeente Rheden.

Week van de alfabetisering

Om extra aandacht te vragen voor het probleem van laaggeletterdheid organiseerde de Bibliotheek Veluwezoom in 2019 3 bijeenkomsten in de Week van de Alfabetisering.

Samen met Filmhuis Dieren vertoonden we voor stakeholders, vrijwillers en andere belangstellenden van het Taalhuis de film *The Reader*. In de film wordt vooral duidelijk hoeveel schaamte mensen ervaren als ze niet kunnen lezen en schrijven kunnen.

In de dorpen Rheden en Renkum werd een mobiele letterkoekjesbakkerij ingezet om aandacht te vragen voor het probleem van laaggeletterdheid. Medewerkers van het Taalhuis en Humanitas gingen met belangstellenden actief het gesprek aan.

De Bibliotheek en de Belastingdienst

De samenwerking tussen de Belastingdienst en de Koninklijke Bibliotheek (KB) is begin 2019 voor vier jaar verlengd. Vanuit deze samenwerking bood de Bibliotheek Veluwezoom in 2019 gratis digivaardigheidscursussen (Digisterker en Klik & Tik), gratis computer- en printergebruik én gratis hulp bij de belastingaangifte, in de vorm van 10 bijeenkomsten op verschillende locaties.

In de gemeente Renkum kwamen 10 mensen naar de 3 informatiebijeenkomsten en 14 mensen naar de (in totaal) 3 spreekuren die de Bibliotheek samen met Rechtwinkel Renkum aanbood. In de gemeente Rheden maakten 22 mensen gebruik van de hulp die samen met Sociaal Raadslieden van Rijnstad geboden werd (4 bijeenkomsten).

Persoonlijke ontwikkeling en inspiratie

De Bibliotheek Veluwezoom organiseerde in 2019 weer een breed scala aan activiteiten om lezen en leesplezier te stimuleren en om mensen te inspireren om zich persoonlijk te ontwikkelen.

Boekenweek

Voor de Boekenweek stelden de Bibliotheek Veluwezoom, boekhandel Meijer & Siegers uit Oosterbeek, boekhandel Jansen & de Feijter uit Velp, The Read Shop Dieren en Filmhuis Dieren een gezamenlijk programma samen rond het thema 'De moeder de vrouw'. In de Bibliotheek Dieren was schrijfster en tafeldame van tv-programma 'De wereld draait door' Roos Schlikker te gast, schrijver en presentator Cornald Maas was te gast in de Bibliotheek Oosterbeek. Filmhuis Dieren vertoonde 3 films met 'moeders in de hoofdrol', en bij boekhandel Jansen & de Feijter was schrijfster Jessica van Geel te gast.

Spannende Boeken Weken

Ter gelegenheid van de Spannende Boeken Weken waren thrillerschrijfster Tamara Onos, uit Ellecom, en misdaadromanschrijver en rechtbankverslaggever Jac. Toes te gast in de Bibliotheek.

Studiekringen

Sinds 2016 is de Bibliotheek Veluwezoom lid van het Gelderse platform 'Studiekringen 50+', om het oprichten van studiekringen in onze regio een impuls te geven. Een studiekring is een vaste groep mensen die eens per week of eens per 14 dagen bij elkaar komt om een zelfgekozen onderwerp te bespreken. Het doel is om mensen te prikkelen om tot op hoge leeftijd geestelijk en sociaal actief te blijven. De Bibliotheek Veluwezoom biedt studiekringen ruimte, faciliteiten en begeleiding bij het opstarten en onderhouden van een studiekring. In 2019 was er 1 studiegroep actief, 'De Verdieping' in Dieren. Om de bekendheid van lees- en studiekringen te vergroten en meer mensen te enthousiasmeren om hun liefde voor boeken te delen, hun kennis te vergroten en andere mensen te ontmoeten, organiseerden we in september een Meet & Greet met studie- en leeskringen in de Bibliotheek Dieren.

Kunst voor elkaar

'Kunst voor elkaar' is de opvolger van het programma Lang Leve Kunst in Renkum. Actieve, door de bibliotheek opgeleide senioren organiseren wekelijks creatieve bijeenkomsten in de Bibliotheek Oosterbeek / De Klipper voor 6 tot 10 ouderen. Zij maken collages, schrijven teksten, dichten en schilderen, waarbij thematische aansluiting wordt gezocht bij landelijke campagnes en lokale gebeurtenissen (Boekenweek, Nederland Leest, Poëzieweek, de Airborne-herdenkingen, etc.).

Vervolg Tijd voor verzilveren

Vanuit het in 2017 en 2018 uitgevoerde project 'Tijd voor verzilveren' vonden in 2019 de volgende activiteiten plaats:

- Dit is mijn verhaal #2019

Als vervolg op het succes van 2018 organiseerde de Bibliotheek Veluwezoom ook in 2019 een lezingenreeks voor senioren, onder de titel 'Dit is mijn verhaal'. Aan de hand van persoonlijke verhalen vertelden 6 senioren over ervaringen, levenshouding en activiteiten die hun inspiratie en energie geven om krachtig ouder te worden. De bijeenkomsten zijn interactief en werden net als in 2018 gedragen door een enthousiaste werkgroep, onder het motto 'voor en door senioren'. De Bibliotheek Veluwezoom heeft hierbij een ondersteunende rol.

- Slotakkoord

In 2019 organiseerden de Bibliotheek Veluwezoom en een actieve groep vrijwillige medewerkers opnieuw een interactieve themamiddag rond afscheid nemen van het leven, een informatieavond over het voorbereiden van een uitvaart, een workshop levensverhalen schrijven en een workshop 'Ontwerp je eigen inspiratieboek'.

Zilveren Zondagen

Cultuurbedrijf RIQQ, Filmhuis Dieren, boekhandel Jansen & de Feijter en de Bibliotheek Veluwezoom organiseren sinds begin 2019 maandelijks een inspirerende lezing, film of voorstelling, speciaal voor oudere volwassenen. Het afwisselende programma vindt op zondagmiddagen plaats op verschillende, toegankelijke locaties in de gemeente.

Grip op je digitale leven

Ter introductie van een nieuwe workshopreeks van de Bibliotheek Veluwezoom, over bewustwording van de invloed die digitalisering heeft op ieders leven en op de samenleving in het geheel, was in november schrijver, filosoof en jurist Maxim Februari te gast in de Bibliotheek Dieren.

Informatieve bijeenkomsten en lokale initiatieven

Naast het organiseren van eigen activiteiten biedt de bibliotheek mensen en organisaties faciliteiten en een podium om informatie of een verhaal te delen en activiteiten te organiseren. Zo waren er in 2019 onder meer lezingen en bijeenkomsten over Noord-Korea, duurzaam leven, over de ontwikkeling van de Nederlandse taal, over activiteiten met boeken en literatuur, de vooruitziende blik van Marten Toonder, oorlogsverhalen om nooit te vergeten en een studie/boekenclub.

DIEREN**Bieb biedt inspiratie voor energiezuinig leven**

Wie duurzamer wil wonen, eten of reizen kan zich dinsdag laten inspireren in de bibliotheek van Dieren. Daar is het Energie Loket Midden Gelderland te gast. Dit platform van de gemeenten Arnhem, Rheden, Renkum en Rozendaal geeft onder meer tips en informatie over energiemaatregelen en de nieuwste technologieën op het gebied van energiezuinig wonen. De bijeenkomst staat in het teken van Nederland Leest, dat dit jaar duurzaamheid als thema heeft. De avond duurt van 19.30 tot 21.30 uur. Toegang is gratis.

VELUWEZOOM**Schrijfster vertelt over haar bipolaire moeder in bibliotheek**

Tijdens de Boekenweek van 23 tot en met 31 maart is er in de regio Veluwezoom van alles te doen. Bibliotheek Veluwezoom, boekhandel Meijer & Siegers uit Oosterbeek, boekhandel Jansen & de Feijter uit Velp, The Read Shop Dieren en Filmhuis Dieren hebben een gezamenlijk programma samengesteld rond het thema van de week: de moeder de vrouw. Schrijfster Roos Schlikker trapt de week zondag 24 maart af met een presentatie over haar boek *Moeder van glas*. Het gaat over de

invloed van de bipolaire stoornis van haar moeder op haar jeugd. De presentatie is van 14.00 tot 16.00 uur in de bibliotheek van Dieren aan de Wilhelmaweg 30. Kaarten kosten 7,50 euro voor niet-leden. Bestellen kan op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda of bij de bieb. Verder staan op het programma een interview met Jessica van Geel, een lezing van Cornald Maas en de films *Roma* en *Mary Queen of Scots*. Kijk op de website voor alle informatie.

OOSTERBEEK**'Breiningenieur' bij bibliotheek**

Steven Scheer, zelfbenoemd 'breiningenieur', geeft donderdag 14 februari een presentatie over de ontwikkeling van het ouder wordende brein in de Bibliotheek Oosterbeek. Hoe werkt het brein? En hoe zet je de kennis en ervaring die je in je leven hebt opgedaan om in creativiteit in je werk, hobby of re-

laties? Scheer is opgeleid in watermanagement, communicatie en toegepaste integrale psychologie en werkt als zelfstandig coach en trainer. Hij integreert inzichten uit hersenonderzoek in zijn werk. De presentatie duurt van 14.00 tot 16.00 uur. Toegangskarten zijn 5 of 7,50 euro en zijn online te koop.

DIEREN**Lezing over verandering van de Nederlandse taal**

De Nederlandse taal staat donderdag 7 maart centraal in de Bibliotheek Dieren. Tijdens een lezing gaat Leny Woudstra in op het ontstaan van taal, de veranderingen die continu plaatsvinden en het huidige gebruik van de taal. Het verhaal van Woudstra begint ongeveer vier eeuwen geleden. Ook besteedt zij aandacht aan taboewoorden. Woudstra is onder meer werkzaam geweest in het onderwijs. De lezing begint om 19.00 uur. Toegang is gratis. Reserveren op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN**Eerste editie van de Zilveren Zondag**

De gemeente Rheden begint zondag 14 april met een nieuw cultureel initiatief: Zilveren Zondag. Het idee is afkomstig van de Bibliotheek Veluwezoom. Het doel is om eens per maand een activiteit te organiseren voor ouderen uit de gemeente, zo kunnen zij onder meer een bezoek brengen aan een film, lezing of voorstelling. De Zilveren Zondag begint om 14.30 uur. De eerste zondag wordt gehouden in Filmhuis Dieren aan de Admiraal Helfrichlaan 12. Toegang kost 6 euro.

DIEREN**De dood bespreken met workshop inspiratieboek**

Bibliotheek Veluwezoom organiseert dinsdag in de Dierense bieb de workshop Ontwerp je eigen inspiratieboek. Samen met beeldend kunstenaar en docent Lies Sieverding en creatief begeleider Marit Smook kunnen deelnemers een persoonlijk 'boek' maken waarin ze de wensen voor de eigen uitvaart en herinneringen uit het leven kunnen vastleggen. De workshop duurt van 10.00 tot 12.00 uur. Deelname kost 10 euro voor niet-leden. Alle info op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN**Auteur vertelt over boek**

Auteur Tamara Onos is dinsdag 18 juni te gast in de Bibliotheek Dieren. De schrijver uit Ellecom vertelt in de bieb over haar thriller *Onder invloed*. Hierin onderzoekt de hoofdpersoon de moord op een visser bij Rheden. Onos vertelt bezoekers over hoe het boek tot stand is gekomen. De lezing, die om 19.30 uur begint, is gratis te bezoeken.

OOSTERBEEK**Cornald Maas te gast tijdens Boekenweek**

Eind deze maand, tijdens de Boekenweek, houdt de Bibliotheek Veluwezoom meerdere activiteiten. In Oosterbeek is Cornald Maas woensdag 27 maart te gast in de bieb tijdens de week rond het thema 'De moeder de vrouw'. Maas vertelt hier over zijn boek *Ach kind toch*. Aanvang om 14.30 uur. Kaarten voor 7,50 euro op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN**Fotoclub VeluweZoom viert tweede lustrum met expositie**

Fotoclub VeluweZoom bestaat tien jaar. Ter gelegenheid van het jubileum houdt de club voor de derde keer een expositie met werk van haar leden. Deze zijn nog tot en met zaterdag 26 oktober te zien in Bibliotheek Veluwezoom. In de bibliotheek aan het Ericaplein in Dieren zijn diverse soorten foto's te zien, waaronder landschappen, straatfotografie, abstracte foto's, natuur- en architectuurfoto's.

Daarbij worden cursisten van een natuurfotocursus, die in Dieren werd gehouden. De leden zijn beginnend tot gevorderd fotograaf en richten zich op veel verschillende soorten fotografie, van natuurfotografie tot portret, architectuur en meer. Eens per maand is er een clubavond waar onder meer de foto's van de leden besproken worden. Foto's van de leden zijn ook te bekijken op de website fotoclub-veluwezoom.nl. Daar

DIEREN**Filosoof geeft in bibliotheek zijn kijk op de digitale wereld**

Maxim Februari bezoekt dinsdag 12 november de Bibliotheek Dieren. De schrijver, filosoof en jurist kijkt met bezoekers van de bieb naar de digitale wereld. Februari deelt zijn visie over dit thema. Hij behandelt onder meer vragen over de digitale veiligheid, de sporen die men online achterlaat en de gevolgen die dat kan hebben. Ook kijkt de schrijver naar wat die digitale wereld eigenlijk inhoudt. Belangstellenden horen ook een uitleg over de

digitalisering die in hoog tempo in ons leven optreedt, het belang dat algoritmes hebben in ons leven en de gevolgen van dataverzameling. Februari debuteerde in 1989 met zijn roman *De zonen van het uitzicht*. Afgelopen zomer was de filosoof te zien in het VPRO-programma *Zomergasten*. De lezing in Dieren duurt van 20.00 tot 22.00 uur. Kaarten hiervoor zijn voor een tientje te bestellen op bibliotheekveluwezoom.nl.

DIEREN**Lezing over een van de meest gesloten landen ter wereld**

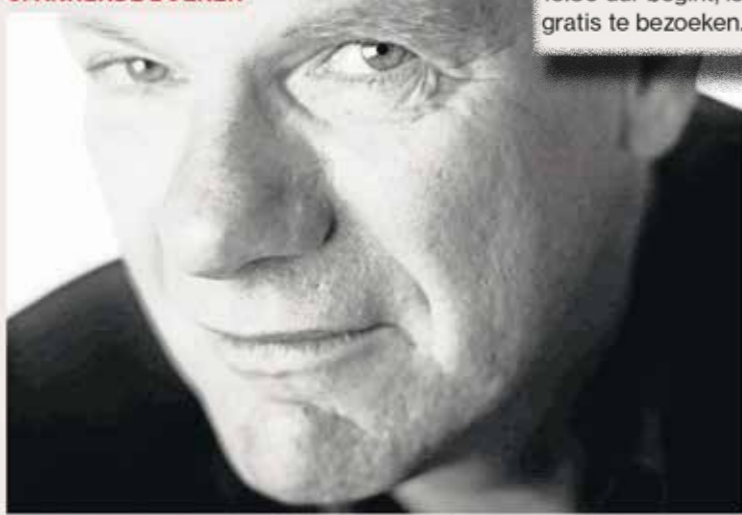
Marc Roth geeft dinsdag 1 oktober een lezing over Noord-Korea in de Bibliotheek Dieren. De noordelijke socialistische staat op het Koreaanse schiereiland is een van de meest gesloten landen ter wereld. Volgens Roth is het daardoor ook een van de meest intrigerende landen. Roth, reiziger en Koreadeskundige, vertelt onder meer over hoe de hoofdstad Pyongyang de laatste jaren is getransformeerd tot een bijna surrealistisch decor, een verbeelde werkelijkheid die een ideale sa-

menleving wil tonen. Deze transformatie is ook te zien op het gebied van kunst, waar socialistisch realisme de enige toegestane stroming is. Op de lezing zijn diverse afbeeldingen en ander bewegend beeldmateriaal te zien. Voortdurend dringt de vraag op: wat is de werkelijkheid? Het programma met de lezing begint om 19.30 uur. Toegang kost 7,50 euro, leden van de bieb betalen 5 euro. Aanmelden op bibliotheekveluwezoom.nl/agenda of aan de balie.

DIEREN**Tekstschrijfster geeft workshop over schrijven van levensverhaal**

Geïnteresseerden kunnen morgen meedoen met een workshop in Bibliotheek Dieren. Bezoekers leren tijdens de les hoe zij een levensverhaal voor zichzelf of een ander kunnen schrijven. De workshop levensverhaal schrijven, wordt gegeven door tekstschrijfster Marjon Weijzen. Weijzen richt zich voornamelijk op het schrijven van levens-, afscheid- en uitvaartverhalen. Deelnemers aan de workshop hoeven niet in één dag hun le-

vensverhaal op papier te zetten, maar krijgen wel de handvatten waarmee zij vervolgens thuis verder kunnen schrijven. De workshop is voortgekomen uit de inspiratiemiddag 'Slotakkoord' die de bieb hield in oktober. Vanuit die dag bleek veel interesse te zijn voor deze workshop. Aanmelden hiervoor kan op bibliotheekveluwezoom.nl, kosten bedragen 7,50 euro. De workshop duurt van 10.00 tot 12.00 uur aan het Ericaplein 5 in Dieren.

SPANNENDE BOEKEN

OOSTERBEEK Ter gelegenheid van de Spannende Boeken Weken is misdaadromanschrijver en rechtbankverslaggever Jac. Toes donderdag te gast in de Bibliotheek Oosterbeek. Hij vertelt van 19.30 tot 21.30 uur over zijn werk en het genre. Reserveren op bibliotheekveluwezoom.nl. FOTO: RENS PLASCHKE

Omgaan met een slechte prognose

Jeroen Hendriksen vertelt morgen in Oosterbeek over de impact die de diagnose bloedkanker op hem had.

Marc Nickel
Oosterbeek

Jeroen Hendriksen lacht van oor tot oor. „Eigenlijk had ik hier niet meer kunnen zitten”, geeft hij aan. Hij werd in 2011 geconfronteerd met de diagnose ziekte van Waldenström. Ook kreeg hij te horen dat mensen met deze zeldzame vorm van bloedkanker gemiddeld nog vijf jaar leven.

Gesprek Hendriksen (74), die in Oosterbeek woont, vertelt vandaag over hoe hij met deze tegenslag omging. Hij bijt hiermee het spits af in de interactieve lezingenreeks 'Dit is mijn verhaal', waarin men-

CAMERAMAN RUUD DENSLAGEN

Puberen als manier om de ouderdom te overleven

Als cameraman reisde Ruud Denslagen de wereld rond, nu zoekt de Arnhemmer zijn onderwerpen dichterbij huis. Hij vertelt er vanmiddag over in de bibliotheek in Oosterbeek.

Marc Nickel
Oosterbeek

De piloot tikte tegen het Global Positioning System, dat geen sjoeg gaf. Zijn passagier Ruud Denslagen (toen 68) keek op de kaart en zag één grote zandvlakte. Ze waren verdwaald, de benzine van de Cessna was bijna op. „Als we ter plekke hadden moeten landen, zou het zijn gebeurd met ons”, blikt Denslagen tien jaar later terug.

De twee slaagden er toch in hun bestemming te bereiken, al raakte de piloot bij de landing nog wel het dak van een hut. Net bekomen van de aankomst in Kenia, werd Denslagen geconfronteerd met de hongersnood. De karkassen van dieren lagen overal verspreid. Door de spanning en de hitte ging hij van zijn stokje. „Toen voelde ik dat ik met het werken in verre oorden moest stoppen.”

Er is een goede kans dat de geboren Arnhemmer (die later naar Hilversum verhuisde en nu weer terug is in Arnhem) bovenstaande anekdote vanmiddag aanhaalt in de bibliotheek van Oosterbeek. Denslagen praat daar van 14.30 tot 16.30 uur in het kader van de serie *Dit is mijn verhaal*.

Flow Denslagen heeft heel wat te vertellen. Hij reisde immers veertig jaar de wereld rond. Als cameraman bezocht hij voor diverse omroepen 56 landen, waaronder Bosnië, Burundi en Sibirië. Hij genoot van de flow, voelde zich in zijn element.

▲ Ruud Denslagen. FOTO GERARD BURGERS

De passie van Denslagen voor het filmen begon op zijn twaalfde, toen hij van zijn vader een zoötroop cadeau kreeg. Hij genoot van de beelden die door de draaiende cilinder van het animatie-apparaat in beweging werden gebracht. „Ik vond het magisch en maakte er zelf tekeningen voor.” Omdat zijn vader niets zag in de

“De lef en de brutaliteit zijn er gelukkig nog steeds”
– Ruud Denslagen

filmacademie, volgde Denslagen de kunstopleiding Artibus in Utrecht. Het droeg bij aan zijn eigen stijl als cameraman. „Ik trainde daar het kijken en kiezen van het juiste perspectief.”

Hij werd bekend als de cameraman die het licht uitdeed, wat hem op een scheldpartij van Willibrord Frequin kwam te staan tijdens het filmen van een bezoek van paus Johannes Paulus II. „Hij was gewend dat cameramannen met lampen werkten, maar ik werkte met de straatverlichting.”

Nu de jaren gaan tellen, ziet Denslagen zich genoodzaakt zijn onderwerpen dichterbij huis te zoeken. „Ik word ouder, maar de lef en brutaliteit zijn er nog steeds”, zegt hij. „Dat puberen is de manier om ouderdom te overleven.”

Het is zijn manier om de switch van het oude, snelle leven naar het normale leven in goede banen te leiden. „Die overgang is enorm”, zegt hij. Om de rustiger periode te ondersteunen: „Ik ben nu bezig met een film over de geschiedenis van het Arnhemse park Sacré Coeur.”

OOSTERBEEK

Vervolg voor lezingenreeks voor senioren 'Dit is mijn verhaal'

De lezingenreeks voor senioren, getiteld 'Dit is mijn verhaal', krijgt dit jaar een vervolg. Vorig jaar hield bibliotheek Veluwezoom de lezingenreeks voor het eerst. Tijdens 'Dit is mijn verhaal' vertellen zes senioren aan de hand van persoonlijke verhalen over ervaringen, levenshouding en activiteiten die hen inspiratie en energie geven. De bijeenkomsten zijn interactief en vinden vanaf vrijdagmiddag 26 april

beek. Tijdens de eerste lezing vertelt Jeroen Hendriksen over de ernstige ziekte die hem trof en hoe hij weer houvast kreeg door autobiografisch te gaan schrijven. Na 26 april zijn er lezingen op 31 mei, 28 juni, 27 september, 25 oktober en 29 november. Op de website van de bibliotheek staat informatie over het verhaal van die middag. De lezingen beginnen om 14.30 uur, de toegang is 3,50 euro. Aanmelden op bibliotheek-veluwezoom.nl/agenda.

vrijdag 31 mei 2019

LEZING DE KLIPPER

Leven tussen wal en schip

De man van Marijke Mulder-van Vugt wilde iets heel anders: het water op. Ze was niet blij, maar liefde overwint alles.

Marc Nickel
Oosterbeek

Wat doe je als jouw partner zijn baan als wiskundeleraar wil verwisselen voor een bestaan op een schip? Marijke Mulder-van Vugt vertelt vandaag over de impact van deze droom van haar echtgenoot, in bibliotheek De Klipper in Oosterbeek.

Ze kon het de eerste jaren niet over haar hart verkrijgen om langs hun oude huis te rijden. Het mooie, landelijk gelegen stulpje in Brabant, waar Marijke Mulder (70) samen met haar man Roel (61) oud dacht te worden. Tot manlief tien jaar geleden een artikel over binnenvaart las.

De wiskundeleraar raakte begeesterd door de vrijheid van dit bestaan en ondernam herhaalde pogingen zijn eega te bewegen tot deze gezamenlijke sprong in het diepe. Zij wilde echter niet haar succesvolle

psychotherapiepraktijk opgeven. Mulder-van Vugt zag ondertussen wel de passie in de ogen van haar echtgenoot als hij erover sprak, net als de vermoedelijkheid die zijn baan hem bracht. „Ik moet nog zes weken voordat ik weer vrij ben”, hoorde ze dikwijls uit zijn mond. Uiteindelijk trok hij haar over de streep. De strenge opvoeding die ze kreeg, speelde wellicht ook een rol. „Ik was gewend me aan te passen”, zegt de Oosterbeekse. „Het was niet relevant wat ik als kind wilde.”

Het landelijk gelegen huis werd ingeruild voor een appartement, zodat het echtpaar een binnenvaartschip kon aanschaffen en verbouwen. De kosten hiervan vielen veel hoger uit en het bleek tijdens de recessie lastig een hypotheek op het schip af te sluiten. De inkomsten droogden juist op. „We hadden letterlijk geen geld meer om brood te kopen. Gelukkig sprong onze familie bij.”

Het schip was eind 2012 gereed, zodat de twee het ruime sop konden kiezen. Voor Mulder was het de verwezenlijking van zijn droom. Zijn echtgenote kon echter niet altijd overdag van het schip af, om bijvoorbeeld te gaan wandelen. „Hij voelde zich vrij, ik me juist gevangen.”

De stress en tegenslagen leidden tot onderlinge irritaties. „Ik voelde

dat ik terug moest, van het schip naar de wal.” In eerste instantie overheerste er teleurstelling richting elkaar, vervolgens kwam het besef dat ze beiden samen verder wilden.

Mulder-van Vugt koos daarom voor zowel wal als schip, door afwisselend met haar man mee te varen en te verblijven in haar nieuwe woning in Oosterbeek. „Als je van elkaar houdt, dan ga je voor elkaar”, stelt ze.

De lezing Tussen wal en schip in de reeks 'Dit is mijn verhaal' is vandaag om 14.30 uur in de Klipper in Oosterbeek te beluisteren.

▲ Marijke Mulder-van Vugt bij haar woning in Oosterbeek.

FOTO GERARD BURGERS

“Ik voelde dat ik terug moest, van het schip naar de wal”
– Marijke Mulder

dit is mijn
verhaa

22

Samenwerken met andere organisaties

Boekhandel Jansen & de Feijter

Boekhandel Jansen & de Feijter was in 2019 partner van de organisatie van de Zilveren Zondagen en de Boekenweek.

Boekhandel Meijer & Siegers

Boekhandel Meijer & Siegers uit Oosterbeek was mede-organisator van de activiteiten van de Boekenweek.

Filmhuis Dieren

Filmhuis Dieren was partner van de Zilveren Zondagen, de Boekenweek en de Week van de Alfabetisering.

Humanitas Rheden

De Bibliotheek Veluwezoom is partner van FormulierenHulp in de gemeente Rheden, dat wordt georganiseerd door Humanitas Rheden. Door samen te werken en inwoners actief te informeren en door te verwijzen kunnen meer mensen gebruik maken van de ondersteuning die bij FormulierenHulp en de bibliotheek beschikbaar is. Humanitas was ook betrokken bij de programmering van de Week van de Alfabetisering.

Muziek- en Dansschool Oosterbeek

Muziek- en Dansschool Oosterbeek organiseerde activiteiten in De Klipper.

Radar Uitvoering Oost

Radar Uitvoering Oost is Taalhuispartner en was betrokken bij de programmering van de Week van de Alfabetisering.

Read Shop Dieren

Read Shop Dieren was medeorganisator van de activiteiten van de Boekenweek.

Rechtswinkel Renkum

De samenwerking tussen de Bibliotheek Veluwezoom en Rechtswinkel Renkum resulteerde ook in 2019 tot de gezamenlijke dienstverlening 'Hulp bij belastingaangifte'. Daarnaast houdt Rechtswinkel Renkum wekelijks een spreekuur in de Bibliotheek Oosterbeek / De Klipper.

Renkum voor Elkaar/Huis van Renkum

Taalhuispartner en mede-organisator van de activiteiten in de Week van de Alfabetisering.

Rijnstad

Rijnstad is de maatschappelijke organisatie op het gebied van welzijn en hulpverlening in onder meer de gemeenten Rheden

en Arnhem. In 2019 ondersteunde Rijnstad ons bij de spreekuren 'Hulp bij de belastingaangifte' in de Bibliotheek Velp en de Bibliotheek Dieren.

RIQQ

Cultuurbedrijf RIQQ, de Bibliotheek Veluwezoom, boekhandel Jansen & de Feijter uit Velp en Filmhuis Dieren programmeren in de gemeente Rheden een gezamenlijk cultureel programma voor ouderen: Zilveren Zondagen. Dit aanbod, en andere activiteiten die in de gemeente Rheden worden aangeboden voor ouderen, bundelden we in een activiteitengids. RIQQ was mede-organisator van de Kinderboekenweek-workshops voor leerkrachten in de gemeente Rheden en werkt samen met de Bibliotheek Veluwezoom en Sportbedrijf Rheden aan het ontsluiten van het aanbod voor kinderen via de gids 'Sjors Sportief'.

ROC Rijn IJssel

ROC Rijn IJssel verzorgt als Taalhuispartner de formele educatie voor NT1 en NT2, de inburgering en de scholing en inhoudelijke ondersteuning van de vrijwilligers die betrokken zijn bij de uitvoering van non-formele aanbod.

Scarabee

De Renkumse kunstorganisatie Stichting Scarabee verzorgde de programmering van de exposities in De Klipper.

Sportbedrijf Rheden

Sportbedrijf Rheden was partner in de organisatie van Kinderboekenweek-workshops voor leerkrachten in de gemeente Rheden en werkt samen met de bibliotheek en RIQQ aan het ontsluiten van het aanbod voor kinderen via de gids 'Sjors Sportief'.

Vluchtelingenwerk Oost Nederland

Vluchtelingenwerk Oost Nederland verzorgt als partner van het Taalhuis de conversatiegroepen in de gemeenten Rheden en Renkum. Samen met de Bibliotheek organiseerden zij een cursus Digisterker voor nieuwkomers in de gemeente Rheden.

Volksuniversiteit Arnhem/Rozet

Volksuniversiteit Arnhem bood een aantal van hun activiteiten aan in de Bibliotheek Oosterbeek / De Klipper.

VVV Oosterbeek

Door verbouwing van Airborne Museum 'Hartenstein' was het VVV Agentschap Oosterbeek van november 2019 tot maart 2020 gehuisvest in de Bibliotheek Oosterbeek/De Klipper. Inwoners en bezoekers konden er terecht voor toeristische informatie en VVV Cadeaucards.

► **Bibliotheek en Redense organisatie voor kunst en cultuur onder één dak in Dieren**

Bieb en RIQQ gebundeld

Gebouw De Bundel in Dieren is verbouwd en herbergt naast andere oude gebruikers nu ook RIQQ, de Rhedense organisatie voor kunst en cultuur.

Piet Venhuizen

Dieren

De naam De Bundel is achter een bureau bedacht, want in Dieren spreekt iedereen van de bibliotheek, naar de belangrijkste gebruiker. De officiële naam verwijst naar het grote aantal medegebruikers: de gemeente zelf heeft er een serviceloket (voor zaken als paspoorten en tuinafvalzakken), de Rabobank zit er en de speel-othek. Nu ook cultuurbedrijf RIQQ zijn intrek heeft genomen in het gebouw, krijgt de naam serieuze inhoud.

RIQQ zat tot op heden in Het Rhedens, maar zag daar alleen maar scholieren voorbij komen. Op de nieuwe plek, bij de bibliotheek, hoopt de Rhedense organisatie voor kunst en cultuur veel zichtbaarder te worden. Niet alleen heeft de organisatie haar kantoren in De Bundel, maar ook drie lesruimtes, waar vooral muziekdocenten gebruik van zullen maken.

De muziekschool bestaat weliswaar niet meer, maar er zijn nog wel muziekdocenten die voor eigen rekening lesgeven. Dat doen zij tot op heden in Dieren in Het Rhedens en op zaterdag ook in De Oase. Vanaf september gebeurt dat zowel in De Bundel als in de eraan gelegen Oase, op beide plekken de hele week door. De docenten gaan ook weer werken onder de naam Muziekschool Veluwezoom, al blijven zij dan in feite zzp'ers.

De bezoekers van de bibliotheek zullen van de muzieklessen naar verwachting weinig horen. De lesruimtes zijn uitermate goed geïsoleerd. Directeur Jet Smeets van RIQQ vertelt dat er piano's in komen staan en andere instrumenten. „Voor voorspeelavonden en

▲ De vernieuwde bibliotheek in De Bundel. FOTO ERIK VAN 'T HULLENAAR

“**Voor concerten gaan we gebruik maken van de bieb-ruimte met een tribune**

—Jet Smeets, RIQQ

concerten gaan we gebruik maken van de ruimte in de bibliotheek waar een tribune is gebouwd”, zegt Smeets. De bibliotheek zelf wil hier avondjes met schrijvers en andere gasten houden. Zeker is dat beide partijen ook samen willen werken op deze plek.

Tevreden

Lianne Busser, directeur van Bibliotheek Veluwezoom, is uitermate tevreden. Sinds september vorig

jaar zat de Dierense bibliotheek tijdelijk in een winkelpand aan de Wilhelminastraat, om ruimte te maken voor de verbouwing van De Bundel.

De werkzaamheden hebben een totale transformatie van het gebouw tot gevolg gehad. Het plafond is verlaagd en heeft nu een lichte kleur, net als de vloer. De boekenrekken zijn transparant en kleurloos, waardoor de kleuren nu alleen nog van de boeken komen.

Op een aantal tafels liggen boeken plat uitgestald, zoals in de boekhandel. Zo worden ze sneller meegenomen, is de ervaring.

Nieuw zijn de ruimte met podium, een grote koffie- en leeshoek en een studie- en lesruimte. Er zijn uiteraard ook plekken om achter een computer te werken of om boeken op te zoeken. Voortaan is de bibliotheek dagelijks al vanaf 9.00 uur geopend. Ook het serviceloket van de gemeente krijgt

trouwens uitgebreide openingsuren.

De wethouders Dorus Klomberg (D66) en Marc Budel (CDA) verrichtten gistermiddag de officiële heropeningshandeling. Dat deden zij door een aantal linten samen te knopen tot een bundel. Klomberg vertelde tevreden dat het nieuwe gebouw door het gebruik van duurzame technieken 75 procent minder gas verbruikt en 32 procent minder CO₂ uitstoot.

Nieuwe bieb in Dieren op 3 juni open voor publiek

DIENEN De vernieuwde Bibliotheek Dieren gaat op 3 juni open voor het publiek. In de week daaraan voorafgaand is de bibliotheek gesloten. In deze week verhuizen alle materialen terug van de tijdelijke locatie aan de Wilhelminaweg naar het gebouw De Bundel aan het Ericaplein. In de nieuwe bieb is de collectie gerangschikt in interessegebieden.

In de nieuwe De Bundel zijn straks de bibliotheek, Cultuurbedrijf RIQQ, het gemeentelijk serviceloket, de Rabobank en Speel-othek Dieren gevestigd. Er is ruimte voor diverse activiteiten dankzij een leslokaal, een spreekkamer en een grote ruimte met een tribune.

DIENEN

Open dag nieuwe Bundel

In het vernieuwde multifunctionele gebouw De Bundel in Dieren laten de Bibliotheek Veluwezoom, Cultuurbedrijf RIQQ, de gemeente Rheden, de Speel-othek en de Rabobank zaterdag zien wat ze in huis hebben tijdens een open dag. Die duurt van 10.00 tot 16.00 uur. Deelname aan de activiteiten is gratis. Programma op de site: veluwezoom.op-shop.nl.

DIENEN

Nieuwe bibliotheek per 'wereld' te ontdekken

De vernieuwde Bibliotheek Dieren opent haar deuren maandag 3 juni. De verbouwing van De Bundel in Dieren verloopt volgens plan. In de week voorafgaand aan de opening, vanaf maandag 27 mei, is de bieb gesloten. De spullen worden in die week van de tijdelijke locatie aan de Wilhelminaweg verhuisd naar het Ericaplein.

In de nieuwe bibliotheek kunnen bezoekers in verschillende 'belevewerelden' stappen. De collectie per interessegebied gerangschikt in een 'wereld'.

SPANNENDE BOEKEN
 01 - WERK
 21 juni

TAMARA GEES
LEZING & MOORDSPEL

De geschiedenis van de literatuur is een lange reis. Het is een reis die ons helpt te begrijpen wie we zijn en waar we vandaan komen. Het is een reis die ons helpt te begrijpen wie we zijn en waar we vandaan komen.

Autovisie
2019

Stacks of books on a display table:

- MENNING MANKELL'S Wallander
- Dubbele stijl
- MARI JUNGSTEDT
- SARA BLÄDEL
- HJORTH ROSENFELDT HET STILLE MEISJE
- HJORTH ROSENFELDT HET STILLE MEISJE
- GREBE & TRÄFF VOOR JE STIEP
- VREDIG GREBE & TRÄFF
- THOMAS ENGER FANTOOMPUN
- THOMAS ENGER DOODSTEEL
- LASER KILLER PLAYGROUND
- THOMAS ENGER FANTOOMPUN
- THOMAS ENGER DOODSTEEL

Raar handen w
 regneren mag
 en die dat het
 mijn botten. S
 et ook boudend
 die raar hand
 naar respect wa

Klantonderzoek, leden werven, ledenbehoud en publiciteit

Klantonderzoek: BiebPanel

Een belangrijk marketingsinstrument voor de Bibliotheek Veluwezoom is het online onderzoeksplatform BiebPanel. Het voorziet ons, en bijna 100 andere bibliotheken, van actuele klantinformatie op allerlei voor de bibliotheek relevante gebieden. Deze informatie gebruiken we om ons beleid te toetsen en waar nodig aan te scherpen.

De 312 panelleden van de Bibliotheek Veluwezoom beantwoordden in 2019 in vier online onderzoeken vragen over betalen, activiteiten, de Week van de Alfabetisering en over opzeggen van het abonnement. Samenvattingen van de onderzoeksresultaten zijn in te zien op www.bibliotheekveluwezoom.nl/biebpanel.

Leden, bezoekers en deelnemers werven en behouden

Om leden te werven en te behouden sluit de Bibliotheek Veluwezoom aan bij provinciale en landelijke campagnes. De vanaf 2018 ingezette inspanningen om meer mensen te interesseren voor activiteiten van de Bibliotheek zijn in 2019 onverminderd voortgezet.

Publiciteit

Het belangrijkste communicatiekanaal van de Bibliotheek Veluwezoom is de website. Daarin geïntegreerd zijn de online catalogus, mijn Bibliotheek en de agenda/de activiteitenshop. Het gebruik van website, de social mediakanalen en de app van de bibliotheek neemt ook in 2019 toe. Deze cijfers vind je op pagina 7.

In 2019 verschenen 9 digitale nieuwsbrieven, werden er 83 tweets gestuurd er 40 persberichten verspreid, die in veel lokale dagbladen werden opgenomen. In Renkum publiceert de Bibliotheek Veluwezoom ook actief op de gezamenlijke culturele website Cultuur in Renkum www.cultuurinrenkum.nl. Het aantal volgers via Facebook nam toe van 104 volgers eind 2018 naar 160 volgers eind 2019.

Organisatie

De Bibliotheek Veluwezoom is een middelgrote organisatie die het bibliotheekwerk verzorgt voor de gemeenten Rheden, Rozendaal en Renkum. Op 31-12-2019 werkten er 34 mensen voor de Bibliotheek Veluwezoom, van wie er 1 een afstand tot de arbeidsmarkt heeft.

	<i>Aantal mensen</i>
directeur-bestuurder	1
manager bibliotheken	1
bibliotheekmedewerkers in de vestigingen van Rheden	9
bibliotheekmedewerkers in de vestigingen van Renkum, inclusief beheer De Klipper	8
lees/mediacoaches, werkzaam voor en op voor- en vroegschoolse instellingen, basisscholen en het voortgezet onderwijs en voor volwassenen	8
(domein)specialisten, verantwoordelijk voor beleidsvoorbereiding, inhoudelijke (door)ontwikkeling en innovatie op de verschillende beleidsterreinen (voor- en vroegschoolse educatie, educatie jeugd en jongeren, educatie volwassenen en specialist collectie)	3
stafmedewerkers (secretariaat & financiële administratie, administratieve ondersteuning educatie, marketing en pr, ICT en functioneel beheer)	5
Vrijwilligers, werkzaam voor de Bibliotheek aan huis, internetcafés, taalgroepen, computercursussen, voor Voorleesteam Rheden en als gastvrouw in de bibliotheek	148
	<i>Aantal fte</i>
Personeelsformatie in vaste dienst	19,0
Personeelsformatie tijdelijk	2,0
Totaal personeelsformatie	21,0

Vestigingen

Rheden: de Bibliotheek Dieren, de Bibliotheek Velp, jeugdBibliotheek Rheden

Renkum: de Bibliotheek Oosterbeek, de Bibliotheek Renkum, jeugdBibliotheek Doorwerth.

De Klipper

De Bibliotheek Oosterbeek / De Klipper neemt sinds de renovatie in 2015 een aparte positie in binnen onze organisatie. De Klipper beschikt over zes aparte ruimtes die door derden tegen vergoeding gereserveerd en gebruikt kunnen worden voor vergaderingen, cursussen en andere activiteiten. De inkomsten van dit gebruik dragen bij aan de exploitatie van het gebouw, dat eigendom is van de Bibliotheek Veluwezoom.

Wij positioneren De Klipper als centraal gemeenschapsgebouw in Oosterbeek, waar organisaties en lokale initiatieven terecht kunnen voor hun activiteiten. Wij zoeken daarbij ook nadrukkelijk de verbinding met eigen activiteiten van de bibliotheek en onze partners, zoals het Taalhuis Veluwezoom. De Klipper voorziet in toenemende mate duidelijk in een behoefte. Renkum voor Elkaar, Muziek- en Dansschool Oosterbeek, de gemeente Renkum en een aantal andere organisaties maken structureel gebruik van de beschikbare ruimtes.

Verbouwing De Bundel / de Bibliotheek Dieren

Een renovatie en herinrichting van De Bundel, het gebouw waarin de Bibliotheek Dieren en (onder meer) het serviceloket van de gemeente Rheden gevestigd waren, stond al een aantal jaren in de planning. Eind 2018 was het dan eindelijk zo ver. Van september 2018 tot juni 2019 vond de Bibliotheek Dieren een tijdelijk onderkomen aan de Wilhelminaweg in Dieren. In juni 2019 verhuisde de bibliotheek terug naar het prachtig verbouwde en heringerichte pand aan het Ericaplein.

Ook de andere 'bewoners' namen in de zomer hun intrek; het gemeentelijk serviceloket, de Rabobank (met een servicedesk), de speel-o-theek Dieren en Cultuurbedrijf RIQQ. De Bundel is vanaf 3 juni ruim geopend, de openingstijden van de bibliotheek stegen met 10 uur per week.

Het gerenoveerde pand beschikt nu over een aantrekkelijke ontmoetingsruimte met goede koffie, een aantal ruimtes voor activiteiten, leslokalen voor de muziekdocenten, een spreekkamer en een leslokaal waar vergaderingen, taalgroepen, internetcafés plaatsvinden. Ook is er een mooie ruimte met een tribune, waar ruim 50 gasten kunnen worden ontvangen. De ruimte is verder met stoeltjes en gordijnen aangekleed met een financiële bijdrage van het Prins Bernard Cultuurfonds. De eerste lezingen en muziekuitvoeringen hebben eind 2019 al met succes plaatsgevonden.

Zaterdag 7 september 2019 was er een open dag, waar de verschillende 'bewoners' van De Bundel zich presenteerden.

Bezuinigingen

Ondanks dat landelijk gezien de economie flink groeide, werden gemeenten in het voorjaar van 2019 geconfronteerd met flinke tekorten op hun begrotingen. Gemeenten zagen zich genoodzaakt in hun uitgaven te snijden en stelden daarvoor lijsten met mogelijke maatregelen op.

In mei hoorden wij van de gemeente Renkum dat in de perspectiefnota van de gemeente voorgesteld zou worden om bijna 20% te bezuinigen op de subsidie van de bibliotheek. In het najaar bleek dat er ook in Rheden voorgesteld werd om 10% op de bibliotheek te bezuinigen.

Deze omvangrijke bezuinigingen kunnen niet zonder ingrijpende gevolgen gerealiseerd worden. Sinds de laatste bezuinigingsronde van 2013 is het vet van de botten en grijpen bezuinigingen van deze omvang onmiddellijk direct in in de dienstverlening. De bibliotheek heeft -uiteraard - via de lokale politieke partijen en de lokale weg van lobby, inspreken en gesprekken voeren geprobeerd de gemeenteraad te bewegen om de bezuinigingen op de bibliotheek niet te accepteren.

In Renkum werden we daarbij sterk gesteund door een actiecomité van actieve inwoners van het dorp Renkum, die zich op allerlei manieren hebben laten horen tegen de voorgenomen bezuinigingen.

Helaas zijn de beide gemeenteraden toch akkoord gegaan met de voorgestelde bezuinigingen van de Colleges van Rheden en Renkum.

Alleen de gemeente Rozendaal heeft aangegeven niet te gaan bezuinigen op de bibliotheek.

Raad van Toezicht

De Bibliotheek Veluwezoom werkt volgens het Raad van Toezicht-model. Zij kent een Raad van Toezicht van 5 personen. De Raad van Toezicht werd in 2019 gevormd door:

- Paul van Roosmalen (lid en voorzitter). Directeur-bestuurder Woningbouwstichting de Gemeenschap in Nijmegen. Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht stichting Innoforte te Velp
- Rob Hulstein. Directeur basisonderwijs Stichting PPO De Link Renkum.
- Ellen van Boxel. Zelfstandig NLP Master coach en huiswerkbegeleider young adults. Nevenfuncties: vertrouwenspersoon Stichting Gym en Turnen Arnhem, ledenambassadeur Nive, lid klachtencommissie Rijnstad.
- Maarten Mookhoek. Principal consultant bij Improven BV. Nevenfuncties: lid Raad van advies stichting Possibilize, gastdocent Universiteit Twente.

- Henriette de Groot. Hoofd produktontwikkeling VO, Cito. Nevenfuncties: lid OnderSteunings-Planraad (OPR) van het samenwerkingsverband VO scholen Arnhem e.o.

Directeur-bestuurder is Lianne Busser. Nevenfuncties: voorzitter bestuur Vereniging SAMBIS en secretaris bestuur Stichting Cultuur in Renkum.

Medewerkersvertegenwoordiging

Binnen de Bibliotheek Veluwezoom is een medewerkersvertegenwoordiging (MV) actief. Zes keer per jaar overleggen directeur en MV over de ontwikkelingen binnen de organisatie op financieel, beleidsmatig en personeel terrein. De MV heeft dezelfde bevoegdheden als een Ondernemingsraad.

Daarnaast heeft de Bibliotheek Veluwezoom een externe vertrouwenspersoon, bij wie medewerkers te rade kunnen bij ongewenst gedrag.

Scholing

De Bibliotheek Veluwezoom werkt als een lerende organisatie. Medewerkers voeren hun taken zoveel mogelijk naar eigen inzicht uit en werken zelfstandig en resultaatgericht. Jaarlijks wordt aandacht besteed aan scholing en inspiratie.

Naast vakspecifieke trainingen en studiedagen die een aantal medewerkers volgden, organiseerden we onder de noemer 'De Kennismakerij' een aantal personeelsbijeenkomsten. In een Kennismakerij wordt een thema uitgediept dat voor medewerkers van belang of interessant is.

In 2019 besteedden we aandacht aan de partners van het Taalhuis, oefenen met de AED, Makkelijk lezen, persoonlijke ontwikkeling, feedback geven en organisatorische zaken.

Vrijwilligers

Vrijwillige inzet van inwoners uit onze gemeenten wordt steeds belangrijker voor de bibliotheek; zonder hun inzet zouden we een groot deel van onze ambities niet kunnen waarmaken.

Waardering voor deze 'ambassadeurs' vinden wij dan ook zeker op zijn plaats.

In december nodigden we onze 148 vrijwillige medewerkers weer uit voor een informele bijeenkomst, dit keer in de vernieuwde Bibliotheek Dieren. Na een welkom door directeur Lianne Busser werd een leuke kennisquiz gedaan. De winnaar werd in het zonnetje gezet en kreeg eeuwige roem. Daarna waren er lekkere hapjes en gelegenheid tot een nadere kennismaking.

Balans

per 31 december 2019

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa	679.531	759.904
<i>Vlottende activa</i>		
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	112.940	87.632
Liquide middelen	495.945	768.248
Activa	1.288.416	1.615.784
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	246.571	243.917
Bestemmingsreserves	509.948	394.948
Voorzieningen	44.454	200.359
<i>Vreemd vermogen</i>		
Langlopende schulden		
Leningen langlopend o/g	75.000	137.778
Kortlopende schulden en overlopende passiva	412.443	638.782
Passiva	1.288.416	1.615.784

Rekening van baten en lasten

2019

	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
	€	€	€
Baten			
Inkomsten gebruikers	309.658	313.500	322.265
Specifieke dienstverlening	80.437	71.800	93.703
Diverse baten	744	100	193
Exploitatiesubsidies gemeenten	1.848.641	1.848.641	1.780.134
Projectbaten	240.497	245.645	287.993
	2.479.977	2.479.686	2.484.288
Lasten			
Bestuur en organisatie	57.347	42.250	47.265
Huisvesting	392.550	414.386	450.947
Personeel	1.353.423	1.364.134	1.335.367
Administratie	86.997	87.450	84.571
Transport	1.018	1.000	13.219
Automatisering	130.187	142.806	140.418
Collectie en media	296.628	281.750	286.916
Specifieke kosten	44.173	46.957	62.706
	2.362.323	2.380.733	2.421.409
Resultaat	117.654	98.953	62.879

Toelichting op de balans

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

De grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat zijn ten opzichte van het voorgaande jaar niet gewijzigd. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. Voor zover niet anders wordt vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze worden gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van afschrijvingen of lagere bedrijfswaarde, rekening houdend met de vermoedelijke gebruiksduur. Ontvangen subsidies voor investeringen worden ten gunste van de verkrijgingsprijs van de investeringen gebracht. Afschrijving van investeringen vindt plaats met ingang van datum ingebruikname.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

grond	nihil
gebouwen	5-7-10-25%
inventaris	5-6,66-10-20%
automatisering	20%

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald op grond van een individuele beoordeling van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan per balansdatum ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen worden na besluit van het bestuur diverse bestemmingsreserves gevormd. Bestemmingsreserves worden gevormd vanuit de resultaatbestemming. Onttrekkingen op de bestemmingsreserves vinden plaats middels rechtstreekse mutaties op het eigen vermogen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten voor de geleverde diensten, subsidie- en overige opbrengsten en de exploitatiekosten. Van de gebruikersinkomsten worden alleen de werkelijke ontvangen bedragen verantwoord, bij de contributies worden de vooruit ontvangen bedragen doorgeschoven naar de periode waar ze betrekking op hebben.

Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarvan de opbrengsten zijn gederfd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Gebeurtenissen na balansdatum

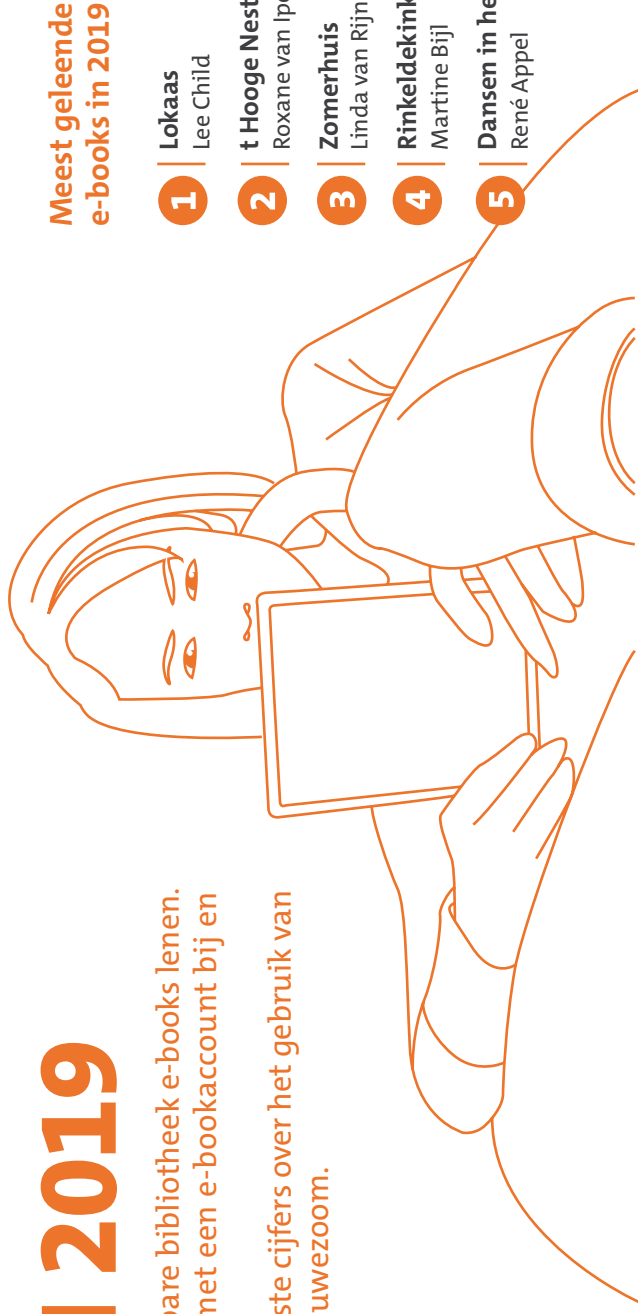
Er hebben zich betreffende Stichting Bibliotheek Veluwezoom geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan na balansdatum.

E-BOOKS IN 2019

Sinds 2014 kunnen leden van de openbare bibliotheek e-books lenen. Elk jaar komen er steeds meer leden met een e-bookaccount bij en worden er meer e-books uitgeleend.

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books in 2019 voor de Bibliotheek Veluwezoom.

 de Bibliotheek
online

Meest geleende e-books in 2019

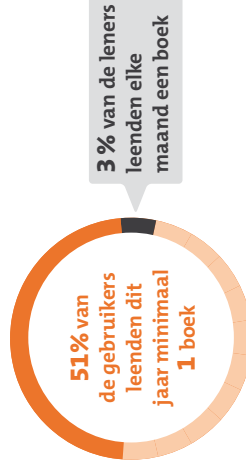
- 1** | **Lokaas**
Lee Child
- 2** | **t Hooge Nest**
Roxane van Iperen
- 3** | **Zomerhuis**
Linda van Rijn
- 4** | **Rinkeldekink**
Martine Bijl
- 5** | **Dansen in het donker**
René Appel

Geregistreeerde accounts

Op 31 december waren er **2189** accounts.

Leners

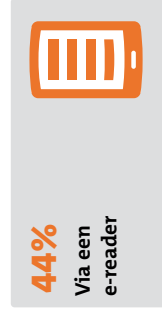
1116 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Uitleningen

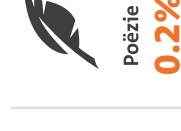

Er werden in 2019 gemiddeld **1550** e-books per maand uitgeleend.

Hoe werden de e-books gelezen?

Uitleningen per genre

Uitgave van de Bibliotheek Veluwezoom

Ericaplein 5 • 6951 CP Dieren

tel. 0313 - 41 97 61 • info@bibliotheekveluwezoom.nl

www.bibliotheekveluwezoom.nl

Twitter @BiblVeluwezoom • @EduVeluwezoom

Facebook @debibliotheekveluwezoom

met dank aan: krantenknipsels van de Gelderlander

JEUGDBIBLIOTHEEK DOORWERTH

• MOZARTLAAN 2 • 6865 GB DOORWERTH • TEL. 026 - 333 49 82

DE BIBLIOTHEEK OOSTERBEEK / DE KLIPPER

• GENERAAL URQUHARTLAAN 1 • 6861 GE OOSTERBEEK • TEL. 026 - 333 49 82

DE BIBLIOTHEEK RENKUM

• EUROPALAAN 58 • 6871 BZ RENKUM • TEL. 0317 - 31 32 23

DE BIBLIOTHEEK DIEREN

• ERICAPLEIN 5 • 6951 CP DIEREN • TEL. 0313 - 41 54 76

JEUGDBIBLIOTHEEK RHEDEN

• HAVERWEG 16 • 6991 BS RHEDEN • TEL. 0313 - 41 54 76

DE BIBLIOTHEEK VELP

• GRUTTOSTRAAT 10A • 6883 CN VELP • TEL. 026 - 361 90 03

